

CETĂȚEANUL, FACTOR DE DECIZIE ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

CAMELIA MARIN¹
MIHAELA RUXANDA²

ABSTRACT

THE PRESENT ARTICLE ATTEMPTS TO PROVIDE A PRELIMINARY IDENTIFICATION OF THE LINK BETWEEN THE LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION AND CITIZENS INVOLVEMENT IN LOCAL DEVELOPMENT. FACING WITH ABSENCE OF EMPIRICAL STUDIES ON THIS ISSUE, OUR RESEARCH INTERESTS AND ORIGINALITY OF THIS WORK RESIDES ON THIS ASPECT. WE LOOK FORWARD TO ANALYZE TO WHAT EXTENT THE LOCAL ADMINISTRATION INVOLVES CITIZENS IN LOCAL DEVELOPMENT AND HOW IMPORTANT IS THEIR OPINION IN THE DECISION-MAKING PROCESS. IN ORDER TO ESTABLISH A LINK BETWEEN LOCAL AUTHORITIES AND CITIZENS INVOLVEMENT, THE PRESENT PAPER WAS ADDRESSED IN DEPTH. THEREFORE, THE 10 SEMI-STRUCTURED INTERVIEWS CONDUCTED WITH REPRESENTATIVES OF THE LOCAL AUTHORITIES FROM VALCEA COUNTY, ALLOWED US TO MAKE A MORE RIGOUROS EXAMINATION OF THE PROBLEMATIC OF THE PAPER. THE EMPIRICAL RESULTS THAT THE ADMINISTRATIVE SYSTEM, NAMELY THE ONE FROM VALCEA, SHOULD GIVE PRIORITY TO CREATING THE NECESSARY CONDITIONS IN ORDER TO ASSUME RESPONSABILITIES CONCERNING THE DEVELOPMENT OF MUNICIPALITIES AND OF ALL PUBLIC SERVICES OF LOCAL INTEREST, THROUGH DESCENTRALIZATION AND ADMINISTRATION'S RESPONSABILITIES TRANSFER.

KEY WORDS: LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION, LOCAL DEVELOPMENT, CITIZEN, DESCENTRALIZATION.

Introducere:

În perioada actuală, pentru mulți cetățeni, administrația locală este cea mai tangibilă formă de guvernare, și este de asemenea nivelul de guvernare cu care au contact cel mai frecvent în viața de zi cu zi³. Literatura de specialitate nu este foarte amplă în domeniu, însă există o serie de studii de specialitate care nu trebuie evitate. Astfel, preocupări în domeniu remarcăm la Lucica Matei (2006) în lucrarea „Managementul public”. Foarte importantă este lucrarea „Noutăți în managementul public” a Armeniei Androniceau (2008). O importanță deosebită în teoria ce stă la baza dezvoltării locale și a

¹ Doctorand în cadrul Academiei de Studii Economice București

² Doctorand în cadrul Academiei de Studii Economice București

³ Antonie Iorgovan, *Tratat de drept administrativ*, ediția a 4-a, (București: Editura All Beck, 2005), 183.

implicării cetățeanului observăm și în cartea „Modele teoretice și empirice ale dezvoltării locale”(2009) a lui Ani Matei.

În acest demers științific am pornit de la întrebarea de cercetere: „Sunt implicați cetățenii în proiectele privind dezvoltarea locală ?” Pentru a răspunde la această întrebare am considerat necesar să realizez un număr de 10 interviuri reprezentanților administrației locale, în care sunt incluși respondenți atât din mediul urban, cât și din mediul rural. Însă, până să fac o analiză a interviurilor am considerat necesară o trecere în revistă a noțiunilor teoretice cu privire la acest subiect.

3. Comunicarea în relația dintre cetățeni și administrația publică

Puterea administrației locale este aceea că reprezintă cetățeanul de rând. Comunicarea joacă un rol important, între administrație și cetățeni, de fapt comunicarea permite crearea de legături între oameni, între instituții, precum și între instituții și oameni, legături asemănătoare unor punți invizibile, de esență informațională. În evaluarea opiniilor cetățenilor despre administrație, este foarte importantă comunicarea, precum și proximitatea cu care cetățenii sunt ascultați de autorități și măsura în care sunt rezolvate problemele comunității. Deci, receptivitatea administrației locale la nevoile cetățenilor și ale companiilor este esențială pentru îmbunătățirea capacității administrațiilor locale. Aceasta necesită o orientare spre nevoile clienților și acceptarea faptului că deseori furnizarea de servicii nu este la nivelul așteptat. În societatea contemporană, comunicarea reprezintă cea mai eficientă metodă prin care se poate ameliora prestația administrației publice locale în interesul cetățeanului și prin care aceasta poate să își facă cunoscute obiectivele, strategiile și principiile de bază ale dezvoltării economice, sociale și culturale ale comunităților locale. Buna funcționare a procesului de comunicare facilitează activitatea de administrare și are un impact puternic asupra comportamentului funcționarilor publici, a eficienței și oportunității în interacțiunile cu cele mai diverse categorii de cetățeni. Orientarea spre nevoile cetățenilor este un amestec de comportament amabil din partea funcționarilor guvernamentali și necesitatea de a se ghida după cererile cetățeanului ca și client, chiar și atunci când se știe că cetățeanul nu dorește cu adevărat să solicite licențe, avize și alte documentații complexe⁴. Îmbunătățirea furnizării de servicii

⁴ Vasile Pătulea, „Răspunderea autorităților publice pentru vătămarile produse cetățenilor prin actele lor”, în revista „Dreptul” nr.4 (1997) :19.

nu este un proces izolat. Întărirea participării cetățenilor, lupta împotriva corupției și îmbunătățirea abilităților managementului și administrației sunt elemente prezente continuu în procesul îmbunătățirii furnizării de servicii.

În ceea ce privește furnizarea serviciilor, cetățeanul este pe primul loc. Structura organizației și atitudinea de bază a angajaților trebuie să se formeze în concordanță cu principiile logicii clientului. Aceasta este dificil pentru administrație, deoarece nu este obișnuită să privească astfel lucrurile. În orice caz, satisfacția cetățeanului este esențială. În mod natural, aceasta nu poate fi privită separat, ci ca parte dintr-un întreg mai vast care definește relațiile dintre stat și societate⁵. Alături de încredere și fiabilitate, satisfacția în relația dintre guvern și cetățeni este factorul determinant pentru acceptarea guvernării.

Încrederea este un element de bază în relația între alegători și reprezentanții aleși și reprezintă o parte a legitimității reprezentanței sistemului politic. Încrederea trebuie să fie câștigată prin luarea deciziilor în mod transparent, prin acțiuni eficiente și eficace din partea guvernului și prin rolul clar definit pentru reprezentanții aleși. Câștigarea încrederii este prima responsabilitate a administrației politice⁶.

Fiabilitatea este un alt element cheie în relația dintre cetățeni, guverne ca și organizații, și societate în toate aspectele sale – cetățenii ca indivizi, companiile, organizațiile societății civile .

„A spune ceea ce faci și a face ceea ce spui”, trebuie să indice în mod clar la ce pot să se aștepte cetățenii și să respecte aceste angajamente. Aceasta este principala responsabilitate a conducerii guvernelor și, derivând de aici, a administrației. O administrație locală cu o bună prestație conduce la întărirea economiei locale. În mod contrar, o fiabilitate redusă, la fel ca și furnizarea serviciilor de slabă calitate, este dezastruoasă pentru imaginea și autonomia municipalității. Aceasta presupune promovarea și asigurarea profesionalismului în domeniul public pe termen lung și presupune îndeplinirea angajamentelor, respectarea promisiunilor și termenelor.

Administrația poate contribui la obținerea fiabilității prin transparență, oferind explicații și contribuind la căutarea unor alternative. Și nu în ultimul rând, integritatea este

⁵ Legea nr.544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, modificată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I –a, nr.663/23.10.2001

⁶ Octavian Manolache, *Tratat de drept comunitar*, ediția a 5-a, (București: Editura All Back, 2006), 799.

o parte a fiabilității. Aceasta se aplică de asemenea și administrației. Aceste aspecte sunt discutate în secțiunea despre rețele dintre guverne și cetățeni⁷.

Fiabilitatea, încrederea și satisfacția clientului se sprijină una pe cealaltă. Furnizarea de servicii este unul din pilonii dreptului de a exista, iar aceasta necesită conștiința eficacității și eficienței sale. Trebuie să furnizeze servicii publice într-o manieră profesională și adecvată, la costul cel mai mic posibil. Uneori, cetățenii consideră că serviciile ar trebui oferite gratuit, deoarece serviciul provine „de la guvern”⁸.

În acest moment o atenție deosebită este acordată comunicării externe cu cetățenii, companiile, asociațiile și alți actori cu care sectorul public colaborează. În acest domeniu, tehnologia joacă un rol important, și anume nu se poate spune unde se regăsesc principalele consecințe, dar se poate preciza că introducerea sistemului digital are consecințe atât pentru comunicarea internă cât și pentru cea externă.

Administrația trebuie să urmărească asigurarea binelui individual în contextul binelui general și nu poate exista fără cetățeni, fiind constituită pentru a-i sluji pe aceștia. Democrația presupune participarea cetățenilor la viața societății. În lipsa participării este posibil ca guvernul să monopolizeze puterea și să-și susțină exclusiv propriile interese. Tocmai de aceea, cetățenii au datoria de a le aminti în permanență guvernanților că sunt aleșii și reprezentanții lor⁹. Cu cât o societate are cetățeni competenți și activi, cu atât democrația este mai puternică.

Trebuie remarcată schimbarea majoră referitoare la relația administrație publică – cetățean, survenită după 1990. Această schimbare nu se datorează numai autorității administrative, (deși nu trebuie negat nici aportul cetățeanului), acesta a învățat din mers care-i sunt drepturile și îndatoririle într-o societate democratică.

Esența democrației este conducerea cu și pentru oameni. Cu cât democrația din România înaintază în vârstă, cu atât acest lucru va deveni din ce în ce mai evident. Acest lucru înseamnă că democrația nu reprezintă doar dreptul de a alege. Conducerea cu și pentru oameni este un parteneriat între oameni și liderii în care și-au investit încrederea. În democrațiile din toată lumea, populația joacă un rol important în guvernarea de zi cu zi. Administrația publică ar trebui să încurajeze și să faciliteze acest rol. Problema este că

⁷ Legea nr.52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I –a, nr.70/03.02.2003

⁸ Emanuel Albu, Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale – Dreptul la o bună administrație, Revista de Drept Comercial nr.9 (2007), 75.

⁹ Ioan Alexandru, Structuri Mecanisme și Instituții Administrative, (București: Editura Sylvi, 1996).

majoritatea populației din România de-abia începe să realizeze complet puterea oferită de către democrație.

Indiferent din ce punct de vedere am aborda această problemă, poporul este titularul absolut al puterii politice. Apelând la proceduri electorale, cetățenii își exercită puterea politică prin intermediul unor reprezentanți ai săi, care pun bazele funcționării sistemului politic, statul fiind constituit pentru a exercita această putere delegată, circumscrisă îndeplinirii unor obiective sociale, de interes general¹⁰.

4. Rolul deciziei în administrația publică locală

Organele și instituțiile de la nivel local cunosc cel mai bine nevoile comunității, fiind necesar ca acestea să adopte deciziile în legătură cu soluționarea problemelor locale. Funcționarii publici din administrație trebuie să aibă o viziune asupra realităților din sistemul administrativ, dar în același timp și o capacitate ridicată de analiză și sinteză a informațiilor provenite de la administrația locală și/sau de la cetățeni.

Rezolvarea situațiilor din unitatea administrativ-teritorială prin decizii ale organelor administrative centrale, ierarhic superioare, comportă riscul unor soluții neadecvate, datorită cunoașterii, nu totdeauna suficiente de către acele organe, a problemelor care privesc colectivitățile locale.

Este foarte importantă ierarhizarea executării deciziilor, de la nivel superior către cel inferior, iar rezolvarea problemelor de interes pentru comunitățile locale să se facă din inițiativa administrației locale.

Cetățeanul nu poate fi indiferent față de contextul social și economic în care trăiește, ca și față de modul în care administrația locală, ca serviciu public, este preocupată de îmbunătățirea acestuia. De asemenea, cred că în sistemul administrativ românesc trebuie să se acorde prioritate creării condițiilor necesare asumării responsabilităților care privesc dezvoltarea localităților, precum și a tuturor serviciilor publice de interes local, în special prin accentuarea descentralizării și a transferului gestiunii responsabilităților, pe de o parte din planul central în planul local, iar pe de altă parte, de la administrația publică la cetățeni.

De exemplu, să facem un exercițiu de imaginație, unde să avem în vedere o localitate aflată la o distanță de 50 km față de oraș, iar primăria este administrația locală care se ocupă de toate problemele localității respective și în cadrul acesteia își desfășoară

¹⁰ Ioan Muraru, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. II, (București: Editura Actami, 1995), 5.

activitatea vreo 5, 6 funcționari. În primul rând cetățenii vor să fie informați, vor ca funcționari să le vorbească respectuos și să le rezolve problemele în cel mai eficient mod posibil, vor de asemenea să beneficieze de utilități publice la fel ca și cetățenii din mediul urban. Însă, cetățenii își doresc să fie părtași la luarea deciziilor la nivel local. Autoritățile locale trebuie să fie conștiente de faptul că cetățenii din mediul rural sunt preocupați cu muncile câmpului, având în vedere condițiile actuale, când marea majoritate a cetățenilor din mediul rural consumă ceea ce produc în propria gospodărie, datorită inexistenței locurilor de muncă, iar informațiile de care beneficiază cel mai des sunt cele din mas-media. Astfel, un accent deosebit cade pe transparența deciziilor și informarea cât mai exactă de la vârf către bază și invers. Participarea cetățenilor la luarea deciziilor într-o democrație cu tradiție este un proces gradat, care presupune parcurgerea anumitor etape. Aceste etape se suprapun peste cele două niveluri de participare, ca parte a unui model ideal de implicare a cetățenilor. Primul nivel al participării este informarea, care presupune eforturi atât din partea cetățenilor, cât și din partea administrației locale. Acest nivel are în vedere modelul de om economic, care imaginează un individ care este complet informat, posedă o privire de ansamblu completă asupra tuturor alternativelor de acțiune, iar consecințele acestor acțiuni sunt previzibile¹¹. S-a demonstrat de-a lungul timpului că oricât de informat ar fi un om, în momentul în care este pus să aleagă e posibil să nu aleagă rațional. Însă, există și modelul de om administrativ care se bazează pe presupunerea că individul caută să acționeze în acord cu modelul rațional ideal, dar își cunoaște limitele. În acest caz se caută soluția care îi prezintă satisfacție la acel moment, nu se caută alternative pentru a alege ce este mai bine. Administrația publică este datoare să emită informații către cetățeni privind activitatea și planurile sale pentru ca aceștia să poată înțelege direcțiile prioritare ale politicii administrative a aleșilor locali. Prin urmare, ca să poată participa la decizia publică, cetățeanul trebuie să fie informat și responsabil.

Al doilea nivel se referă la consultarea cetățenilor, aceasta fiind acțiunea autorităților pentru identificarea necesităților cetățenilor, pentru evaluarea priorităților unor acțiuni sau colectarea de idei și sugestii privind o anumită problemă. În climatul social actual această inițiativă întâmpină multiple dificultăți ce decurg din neîncrederea generală a cetățenilor în instituțiile statului, de aceea administrația publică locală trebuie să-și refacă, în primul rând, propria imagine. În aceste condiții, revine administrației publice și

¹¹ Lucica Matei, Managementul dezvoltării locale, (București: Editura Economică, 1999), 208.

instituțiilor de pregătire/formare în domeniu, rolul identificării și aplicării în practică a acelor instrumente care pot favoriza o dinamică pozitivă a relației administrație publică – cetățean.

Revenind la problema de mai sus, constatăm că indiferent de locul unde este amplasată localitatea, cetățenii trebuie să fie beneficiarii principali ai activităților realizate de către autoritățile publice.

În ciuda neîncrederii pe care cetățeanul o are în instituțiile publice, participarea cetățenească (un rezultat firesc al regimurilor democratice) poate avea un rol destul de important în adoptarea soluțiilor de rezolvare a unor probleme. Participarea cetățenească este deci, un instrument eficient de impulsione a dezvoltării locale, mai bine zis a soluțiilor pe care autoritățile locale le adoptă cu privire la o anumită problemă sporind calitatea procesului decizional.

Totuși schimbul de idei nu înseamnă că va merge bine totul în mod automat, dar numai așa poate fi consolidat un parteneriat viabil între comunitate și autoritatea locală.

Evaluarea unui proces decizional în funcție de consecințele sale este o abordare greșită, tocmai din cauza neglijării factorilor de mediu. De asemenea este necesară analiza factorului uman asupra procesului decizional, deoarece informația prelucrată cu ajutorul computerelor este un factor exogen.

Efectele deciziei administrative sunt consecințele pe care aceasta le generează prin simplul fapt al adoptării sale. După adoptare decizia devine obligatorie pentru toți aceia cărora li se adresează. În consecință funcționarii urmează să-și realizeze activitatea profesională în conformitate cu deciziile luate. Decizia poate atrage sancțiuni asupra celor care nu se conformează prevederilor sale.

În cazul în care decizia se dovedește a fi inoportună, administrația poate să o anuleze sau retracteze tot printr-o decizie unilaterală, fără să fie necesar consimțământul părților. Statul și funcționarul trebuie să se străduiască să dea fiecăruia din actele sale aparența legalității și să-și afirme calitatea unui adevărat tutore.

Trebuie să precizăm că funcționarul ar trebui ca atunci când își prestează activitatea să renunțe la ideea de înavuțire și să vegheze mereu ca toate actele și faptele sale să fie legale.

Prin activitatea administrativă, funcționarii publici trebuie să se preocupe de satisfacerea cerințelor de interes public, de satisfacerea cerințelor cetățenilor. Putem spune că cetățenii sunt egali în fața serviciilor administrației publice, iar dacă funcționarii produc

unele pagube, vor trebui reparate. Știm foarte bine că orice cetățean are nevoie de activitatea administrativă, fiecare dintre noi am stat față în față cu un funcționar public și de aceea ne dorim ca prin activitatea lor să ne rezolvăm cât mai rapid și eficient problemele comunității, iar dacă acestea sunt rezolvate înseamnă că și ale noastre sunt rezolvate.

Aceasta înseamnă că cetățenii sunt consultați în momente cheie de decizie în procesul de guvernare. Cetățenii ar trebui, de asemenea, să se ofere voluntari pentru participarea în diferite comisii și grupuri operative în scopul de a ajuta administrația să rezolve unele probleme ecologice, economice și chiar sociale. Ei pot veni cu idei noi sau pot monitoriza o activitate sau un proces important.

5. Implicare civică la nivel local

După cum am prezentat într-un capitol anterior, cetățeanul a devenit în ultima perioadă unul din factorii de decizie în proiectele de dezvoltare locală. În lupta lor de câștigare a popularității, reprezentanții locali sunt tot mai interesați să implice cetățenii în luarea deciziilor. Atragerea cetățenilor în luarea deciziilor este o metodă eficientă de a progresa a administrației locale, deoarece edilii pot să-și formeze o părere diferită asupra unui proiect pe care vor să-l implementeze, idee care uneori nu poate să ducă la dezvoltarea armonioasă a comunității respective.

La întrebarea „Sunt implicați cetățenii în proiectele de dezvoltare locală?”, toți reprezentanții locali au răspuns afirmativ. La nivelul municipiului Rm. Vâlcea, implicarea cetățenilor în proiectele de dezvoltare locală a început prin realizarea dezbaterilor publice, dar în timp, s-a constatat că acestea nu sunt întotdeauna eficiente, deoarece în cadre mai ample de discuție, cetățenii nu-și expun întotdeauna problemele cu care se confruntă. Astfel, în momentul actual, autoritățile realizează “întâlniri periodice în zonele în care vor să acționeze, discută cu oamenii la fața locului, unde se stabilește o punte de legătură între cetățeni și reprezentanții autorităților locale.¹²” Și astfel i-au naștere o serie de proiecte care au ca finalitate dezvoltarea locală și al căror beneficiar direct este cetățeanul.

„Implicarea cetățenilor în problemele de interes local este deosebit de importantă, motiv pentru care în toate proiectele de dezvoltare locală este consultată populația orașului”¹³.

¹² Interviu realizat cu viceprimarul municipiului Rm. Vâlcea în data de 20.08.2011

¹³ Interviu realizat cu primarul orașului Călimănești în data de 10.05.2011

În mediul urban, autoritățile iau seamă de opiniile individuale ale cetățenilor în cadrul audiențelor zilnice realizate la sediul instituției, dar se mai practică și așa zisele întâlniri cu cetățenii în medii lărgite cât și extinse. În mediul rural, oamenii merg cu diverse probleme pe la primărie și mai atenționează autoritățile cu privire la problemele care împiedică dezvoltarea economică a acelei comunități. De multe ori, proiectele privind dezvoltarea localității se stabilesc împreună cu preotul comunei respective și acesta le comunică autorităților, fiind un intermediar între cele două părți implicate.

“Sunt foarte multe persoane de ex: personalul primăriei, agenți economici, actori principali locali (medici, profesori, preoți, reprezentanți ai instituțiilor de cultură, educație, asistență socială. poliție) chiar unii consilieri, precum și oamenii de rând sunt implicați în multe proiecte cu caracter social , și nu numai.¹⁴”

În ceea ce privește relația de colaborare dintre administrația publică și cetățeni, se observă o discrepanță între mediul urban și cel rural. Reprezentanții locali din mediul urban sunt mult mai deschiși la colaborare decât cei din mediul rural.

5. Concluzii

În concluzie, cetățenii ar trebui să fie implicați în totalitatea activităților ecologice, economice și sociale, să știe cum sunt adoptate deciziile, cum sunt elaborate bugetele locale, cum sunt ele aprobate și cum sunt utilizate în scopul dezvoltării economice a comunității. Chiar dacă ei sunt prinși în agitația vieții zilnice încât adesea par că nu sunt interesați, iar încercarea de a-i informa și educa pentru a le forma cultura administrativă pare un efort inutil, acest efort nu este fără rost, ci pur și simplu foarte greu. Din această cauză, participarea cetățenească în România și cu precădere în județul Vâlcea trebuie să depășească stadiul declarativ și să se transforme într-un factor coerent și constant ca fundament al unei democrații sănătoase. Pentru ca interesele cetățenilor să primeze, autoritățile locale trebuie să se implice în cât mai multe proiecte. După cum știm cu toții, nevoile localităților sunt costisitoare, complexe și de lungă durată, iar acestea nu pot face față singure volumului de investiții necesare îmbunătățirii sau menținerii calității vieții în fiecare localitate. Complexitatea acestor proiecte presupune combinarea atributelor autorităților publice și ale sectorului privat, combinarea acestora duce la crearea așa-ziselor

¹⁴ Interviu realizat cu primarul comunei Frâncești în data de 15.06.2011

parteneriate. Aceste parteneriate în administrația publică locală pot face obiectul unor cercetări viitoare în domeniu.

Bibliografie:

1. Albu Emanuel, Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale – Dreptul la o bună administrație, Revista de Drept Comercial nr.9(2007), 75 și urm.
2. Alexandru Ioan, Structuri Mecanisme si Institutii Administrative, (București: Editura Sylvi, 1996), 183.
3. Iorgovan Antonie, Tratat de drept administrativ, ediția a 4-a, (București: Editura All Beck, 2005).
4. Pătulea Vasile, Răspunderea autorităților publice pentru vătămările produse cetățenilor prin actele lor, în revista „Dreptul” nr.4 (1997), 19.
5. Manolache Octavian, Tratat de drept comunitar, ediția a 5-a, (București: Editura All Back, 2006), 799.
6. Matei Lucica, Managementul dezvoltării locale, (București: Editura Economic, 1999), 208.
7. Muraru Ioan , Drept constituțional și instituții politice, vol. II, (București: Editura Actami, 1995), 5.
8. Legea nr.544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, modificată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I –a, nr.663/23.10.2001
9. Legea nr.52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I –a, nr.70/03.02.2003
10. Interviu realizat cu viceprimarul municipiului Rm. Vâlcea în data de 20.08.2011
11. Interviu realizat cu primarul orașului Călimănești în data de 10.05.2011
12. Interviu realizat cu primarul comunei Frâncești în data de 15.06.2011